

Közlemény a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 2018. áprilisi módosításáról

A szakmai tapasztalatok és a felmerült egyéb módosítási igények alapján 2018 áprilisában módosításra került a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet. A támogatást igénylőket és a kedvezményezetteket érintő legfontosabb módosítások a következők:

1. A módosítás értelmében a keretmegállapodásos eljárás második részében, ha a közvetlen megrendelésre a központosított közbeszerzési portálon keresztül kerül sor, értékhatártól függetlenül a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet XVI. Fejezetében meghatározott szabályok szerinti közbeszerzési ellenőrzést nem kell lefolytatni. Az alátámasztó dokumentumok – így különösen a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumok – ellenőrzése a kifizetési igénylés vizsgálata során történhet meg. A módosítás mind a fejlesztéspolitikai intézményrendszer, mind pedig a kedvezményezettek számára adminisztrációt csökkentő változás. Abban az esetben, ha a keretmegállapodásos eljárás második részében verseny újraindítására kerül sor, az ellenőrzés nem változik, továbbra is a becsült értéktől függ, hogy folyamatba épített vagy utóellenőrzés lefolytatása szükséges.

2. A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet kiegészítésre került azzal a szabállyal, hogy EMVA forrásból nyújtott támogatás esetén, ha mérlegelést nem igénylő jogkövetkezményt kötelezően kell alkalmazni, úgy az a kifizetési igénylésről hozott döntésbe foglalható. A módosítás elsősorban azt segíti elő, hogy a kedvezményezetteket megillető, azonban csökkentéssel, levonással érintett támogatások minél hamarabb folyósíthatóak legyenek anélkül, hogy a hibás kifizetések kockázata növekedne.

3. A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet egy korábbi módosítása során kidolgozásra kerültek a közösségvezérelt helyi fejlesztés keretében történő fejlesztések végrehajtásának részletes szabályai. A programvégrehajtás előrehaladásával szükségessé vált a közösségvezérelt helyi fejlesztés keretében meghozott döntések elleni kifogások benyújtásával kapcsolatos részletszabályok kidolgozása is. A szabályozás lényege, hogy a közösségvezérelt helyi fejlesztés esetén a támogatási kérelmek kiválasztása kétszintű döntéshozatal keretében történik: elsőként a helyi akciócsoportok (a továbbiakban: HACS) szakmai-tartalmi értékelés alapján döntenek a benyújtott helyi támogatási kérelmek támogathatóságáról, második körben pedig a HACS által támogatható projektek jogosultsági-támogathatósági vizsgálatát végzi el az irányító hatóság. A végső döntést az irányító hatóság vezetője hozza meg. Mivel mindkét szinten lehetséges elutasító döntést hozni, ezért szükséges volt a kifogások benyújtásának részletszabályait mindkét döntési szinten szabályozni. Uniós elvárás, hogy a HACS-ok szabad, az irányító hatóságtól független döntéshozatali joggal rendelkezzenek a támogatási kérelmek döntés-előkészítése során. Az irányító hatóság szerepe kizárólag a támogathatósági, jogosultsági ellenőrzésre, és a jogosultsági ellenőrzés alapján történő döntéshozatalra korlátozódik. Ennek megfelelően a HACS döntése elleni kifogás fóruma sem lehet az irányító hatóság. A közösségvezérelt helyi fejlesztés keretében meghozott döntések ellen minden esetben az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszternek kell címezni a kifogást.

4. A korábban hatályos szabályozás a konzorciumokra vonatkozó speciális rendelkezések között rögzítette, hogy az előleg elszámolásának megkezdésére vonatkozó előírást a projekt egészét tekintve kell értelmezni, ide nem értve azt a rendelkezést, mely szerint a támogatási előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül kifizetési igénylés benyújtása szükséges. A gyakorlati tapasztalatok alapján indokolt volt megteremteni annak lehetőségét, hogy az irányító hatóság vezetőjének erre irányuló döntése esetén ez utóbbi szabályt is a projekt egészét tekintve lehessen alkalmazni.

5. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény előírásaival, továbbá az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 2017. év végén történt módosításával

való összhang megteremtése érdekében szükségessé vált a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet pontosítása a fővállalkozó, illetve az alvállalkozók köztartozás-mentességének vizsgálatára vonatkozó szabályok tekintetében.

A hatályos adózási eljárási törvények nem tartalmazzák a korábbi adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott, a közbeszerzési eljárások alapján kötött szerződések alapján teljesített 200 000 forintot meghaladó kifizetésekre vonatkozó részletszabályokat, miszerint visszatartás nélkül köztartozásmentes gazdasági társaságnak teljesíthető kifizetés. A közbeszerzési irányelvben megfogalmazott célok érvényesítése érdekében fenti szabályozás az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendeletbe került beépítésre. Ennek megfelelően szükségessé vált az építési beruházás, illetve építési koncesszió vonatkozásában közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződéseket érintő kifizetési szabályok pontosítása.

6. Az uniós szabályozás alapján lehetőség volt a kis értékű követelés összegének megemelésére, akár a szabálytalanság alapú követelések területén való kiterjesztésre is. Ezzel a behajthatatlan követelések számának csökkenése is elérhető és ezzel egyidejűleg a fejlesztéspolitikai intézményrendszer terheltsége is várhatóan csökkenni fog. A módosítás alapján a kis értékű követelés összege – annak érdekében, hogy az euró árfolyamának változása jelentősen ne befolyásolhassa a szabály alkalmazását, ne okozzon módosítási szükségletet – 70 000 forintban, EMVA forrásból nyújtott támogatás esetén 42 000 forintban került meghatározásra.

7. A hatályos szabályozás értelmében követelést kell előírni, ha a támogatási szerződéstől bármelyik fél elállt vagy a finanszírozási megállapodást, vagy a végső kedvezményezettrel kötött szerződést bármelyik fél felmondta és már sor került támogatás kifizetésére. Ebben az esetben az irányító hatóság a szabálytalanság megállapítása után állhat el a támogatási szerződéstől, a finanszírozási megállapodástól vagy a pénzügyi közvetítővel kötött finanszírozási megállapodástól. Ha egy kiemelt projekt törlésre kerül az éves fejlesztési keretből, a projekttől a Kormány döntése alapján a támogatónak el kell állnia. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ebben az esetben nem szükséges a szabálytalansági eljárás lefolytatása, mert nem került sor a szabálytalanságot megalapozó pénzügyi érdeksérelemre a kedvezményezett részéről. Erre tekintettel a szabályozás pontosításra kerül.

8. A korábban hatályos szabályok alapján a teljes egészében közbeszerzési vagy beszerzési eljárás keretében megvalósuló projektek megvalósítása során felmerült költségek esetén nem alkalmazható egyszerűsített elszámolási mód. Ha az elszámolni tervezett költségeknek csak egy része keletkezett közbeszerzési vagy beszerzési eljárás keretében megkötött szerződésből, az alkalmazhatóság feltételeit vizsgálni kell. Ha a kiszervezett (beszerzés, közbeszerzés útján megvalósított) tevékenység a projekt műszaki, szakmai tartalmának lényeges vagy többségi elemét jelenti, akkor egyszerűsített elszámolás az adott tevékenység vonatkozásában nem alkalmazható.

Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 67. cikk (4) bekezdése szerint, ha valamely művelet vagy a művelet részét képező projekt keretében megvalósuló közbeszerzés bizonyos költségkategóriákra korlátozódik, az (1) bekezdésben leírt összes lehetőség (tehát valós költség alapú és egyszerűsített elszámolás alapú kifizetés is) alkalmazható. Erre tekintettel indokolttá vált a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. mellékletének pontosítása.

9. A korábban hatályos szabályok szerinti bruttó szállásköltségek a 2015. évi KSH adatok alapján kerültek meghatározásra, ezért aktuálissá vált a felülvizsgálatuk. A KSH a Miniszterelnökség közvetlen adatkérésére számította ki az új összegeket, 2017. évi adatok alapján, melyek átvezetésre kerültek.

10. A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet a módosítást megelőzően előírta, hogy a Kbt. 135. § (8) bekezdése alapján az a közlekedésfejlesztési vagy környezeti és energiahatékonysági tárgyú projektet megvalósító közszféra szervezet kedvezményezett, amely esetén a jogszabályban meghatározott feltételek fennállnak, a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás eredményeként kötött

szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés – tartalékkeret nélküli – elszámolható összege 50%-ának megfelelő mértékű előleg igénybevételek lehetőségét. A gyakorlati tapasztalatok alapján szükségessé vált a rendelkezés olyan irányú módosítása, hogy az a jövőben csak a közlekedésfejlesztési tárgyú projektet megvalósító közszéfera szervezet kedvezményezettekre terjedjen ki.

11. A rendelkezésre álló tapasztalatok és lefolytatott egyeztetések alapján szükségessé vált a rendelet kiegészítése valamely felhívás éves fejlesztési keretből történő törlése esetén követendő eljárásra vonatkozó szabályokkal. Ennek értelmében, ha az éves fejlesztési keretből valamely felhívás törlésre került, a benyújtott támogatási kérelmek tekintetében jogosultsági ellenőrzésre, tartalmi értékelésre és döntéshozatalra nem kerül sor, amelyről az irányító hatóság a támogatást igénylőt tájékoztatja.